

بررسی تاثیر ارتباطات سیاسی هیات مدیره و تحریم‌های اقتصادی بر چسبندگی هزینه‌ها با تاکید بر نقش مالکیت نهادی: آزمون تئوری نمایندگی و اقتصاد سیاسی در بورس اوراق بهادار تهران

سعید سامانیان

دانشجوی کارشناسی حسابداری، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.
saeed.samaniyan@yahoo.com

امیرعلی بندریان

حسابرس ارشد مالیاتی مودیان بزرگ، اداره کل امور مالیاتی استان خوزستان، اهواز، ایران. (نویسنده مسئول).
bandari_amirali@yahoo.com

علیرضا سامانیان

مدرس دانشگاه و رئیس امور مالیاتی، اداره کل امور مالیاتی استان خوزستان، اهواز، ایران.
samaniyan_2000@yahoo.com

دکتر کورش مسیحی‌پور

دکتری حسابداری و رئیس گروه مالیاتی، اداره کل امور مالیاتی استان خوزستان، اهواز، ایران.
masihpor_tax@yahoo.com

چکیده

از آنجایی که در شرایط بحرانی و تحریم اقتصادی، مدیران افزایش تقاضا را دائمی و کاهش آن را موقتی تلقی می‌کنند؛ چنانچه این موضوع در تصمیم‌گیری منعکس شود، چسبندگی هزینه‌ها را به همراه خواهد داشت. از این رو، انتظار می‌رود در دورانی که وضعیت کلی اقتصاد رو به رشد یا در مقابل تحریم اقتصادی حاکم باشد، مدیران ارشد شرکت‌ها نیز در تصمیم‌گیری‌های درون شرکت این وضعیت را لحاظ کرده و چسبندگی هزینه‌ها به گونه‌ای متفاوت تحت تأثیر قرار گیرد. لذا این پژوهش به بررسی تاثیر ارتباطات سیاسی و تحریم‌های اقتصادی بر چسبندگی هزینه‌ها با تاکید بر نقش مالکیت نهادی در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۹ با استفاده از اطلاعات ۱۵۰ شرکت پرداخته است. آزمون فرضیه‌ها از طریق رگرسیون چندگانه و به روش حداقل مربعات تعمیم یافته (EGLS) باچیدمان داده‌های تابلویی صورت پذیرفت. نتایج فرضیه‌های پژوهش نشان داد که رفتار نامتقارن (چسبندگی هزینه) در هزینه‌های اداری، عمومی و فروش وجود دارد و در شرکت‌هایی که دارای روابط سیاسی هستند میزان چسبندگی هزینه‌ها کاهش می‌یابد اما در شرایط تحریم‌های اقتصادی، شدت چسبندگی هزینه‌ها بیشتر و چسبنده‌تر می‌شوند. به عبارتی در شرایط بحرانی مانند تحریم‌های اقتصادی؛ وجود مدیران دارای روابط سیاسی می‌تواند به صادرات محصولات و تامین مواد اولیه، تخفیف‌های مالیاتی، دسترسی آسان‌تر به اعتبارات و تامین مالی برای شرکت کمک کرده و در کوتاه‌مدت شرایط شرکت را باثبات نگه دارند که مجموعه این عوامل می‌تواند منجر به کاهش چسبندگی هزینه‌ها شود که مویده تئوری اقتصاد سیاسی است. همچنین در شرایط تحریم اقتصادی به دلیل افزایش بهای تمام شده محصولات و نوسانات نرخ ارز و مواد اولیه، میزان فروش شرکت‌ها کاهش یافته و هزینه‌های آنها به شدت افزایش می‌یابد که در این شرایط مدیران کاهش فروش را موقتی فرض کرده و منابع درامدی را تعدیل می‌کنند که با بهبود شرایط منجر به چسبندگی هزینه می‌شوند. مالکیت نهادی نیز به عنوان مکانیزم حاکمیت شرکتی منجر به کاهش رفتار نامتقارن در هزینه‌های عمومی و اداری شده و در شرکت‌هایی که دارای روابط سیاسی هستند یا در شرایط تحریم قرار دارند وجود مالکان نهادی باعث کاهش فزاینده